

การประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบาย
การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น - สารสินธุ์
Application of Beliefs and Innovations to Support Creative Tourism
Policy during the COVID - 19 Pandemic in Roi Kaen - Sarasin Area

บุญเพ็ง สิทธิวงษา^{1,*}Boonpeng Sittivongsa^{1,*}

Received	1 October 2024
Revised	28 November 2024
Accepted	18 December 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้ ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ และนำเสนอแนวปฏิบัติในการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น - สารสินธุ์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน และจากแบบสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง 40 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และวิธีวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น - สารสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับด้านมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรม ด้านการรับรู้หลักความเชื่อและนวัตกรรม และด้านวิธีการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรม 2) ปัจจัยด้านบทบาทเกษตรกรมาคม ด้านบทบาทเจ้าอาวาส และด้านบทบาทของท้องถิ่น มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น - สารสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ควรมีการสื่อสารให้มีการรับรู้ถึงกระบวนการในขั้นตอนการกำหนดนโยบาย มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ และการทำความเข้าใจในการประเมินและติดตามนโยบาย

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้หลักความเชื่อ, นวัตกรรม, นโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

¹ ร.ป.ด. รัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2562. อาจารย์ สังกัดสังคมและมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

¹ Ph.D. in Public Administration, Northeastern University, 2019. Lecturer of Faculty of Social Sciences and Humanities, Northeastern University, Thailand.

* Corresponding author, e-mail : boonpeng.sit@neu.ac.th

Abstract

This research was objected to study the application, the influencing factors on the application, and the practice proposal for applying the beliefs and the innovations to support the creative tourism policy during the COVID-19 pandemic in the Roi-Kaen-Sarasin area. The study employed a mixed-method approach, collecting data through questionnaires from 400 samplings and interviewing with 40 key informants. Data were analyzed by using Mean, Percentage, Multiple Regression Analysis, and Content analysis.

The findings are as the following: 1) the application of the beliefs and the innovations to support the creative tourism policy during the COVID-19 pandemic in the Roi-Kaen-Sarasin area was overall at a moderate level. Ranking the aspects from the highest to the lowest, they were respectively included with the application of the beliefs and the innovations, the awareness of the beliefs and the innovations, and the methods of applying the beliefs and the innovations., 2) the factors, such as the role of the monastic council, the role of the abbots, and the role of the local sectors, significantly influenced the application of the beliefs and the innovations to support the creative tourism policy during the COVID-19 pandemic in the Roi-Kaen-Sarasin area, with statistical significance at the level of 0.05., 3) it is recommended to enhance the communication about the policy formulation process, the consistent integration among agencies about implementing the policy, and the understanding regarding the policy evaluation and the monitoring.

Keywords: Application of belief principle, Innovation, Creative tourism policy

บทนำ

ประเทศไทยนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันถือว่าเป็นประวัติศาสตร์ของชาติที่นับถือ ซึ่งพระพุทธศาสนา มีอิทธิพลครอบคลุมวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยในทุก ๆ ด้าน คือ มีบทบาทสำคัญทั้งในด้านขนบธรรมเนียม ศิลปกรรมและวรรณกรรม ตลอดจนการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมไทยจนพระพุทธศาสนาได้กลมกลืนสนิทอยู่ในชีวิตจิตใจของคนไทยถึงขั้นที่ว่าพระพุทธศาสนาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับความเป็นไทย ดังนั้นจึงบ่งบอกได้ว่าศาสนาเป็นสถาบันทางสังคมอย่างหนึ่งในหลายสถาบัน และเป็นองค์ประกอบของสังคมที่สำคัญอย่างยิ่งที่มีอิทธิพลในการจัดระเบียบสังคมให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมและจริยธรรม เพื่อให้สังคมเป็นอยู่อย่างมีระบบเป็นระเบียบเรียบร้อย ดั่งงาม สงบสุข (พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส. 2557) พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย “มีรากฐานที่สำคัญมาจากพระพุทธศาสนาจนกล่าวได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็นมรดกล้ำค่าคู่บ้านคู่เมือง” เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่ได้รับเอาแนวความคิด และวัฒนธรรมของศาสนาอินเดียเข้ามาประพติดปฏิบัติเป็นระยะเวลาอันยาวนาน โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ซึ่งถือได้ว่าเป็นรากฐานของสังคมไทย พระพุทธศาสนาจึงมีอิทธิพลต่อระบบแนวความคิดและพฤติกรรมของคนไทยอย่างลึกซึ้ง สังคมโลกในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและการพัฒนาทางด้านวัตถุนิยมที่มีความจำเป็นทั้งยังส่งผล

ให้นานาประเทศเกิดการแข่งขันในระดับที่สูงขึ้นทุกวัน จึงทำให้เกิดการละเลยการพัฒนาคุณค่าทางด้านจิตใจประกอบกับประชาชนมีความพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง ทั้งในด้านการเมืองและความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม รวมถึงวัฒนธรรมประจำชาติของประเทศ จึงส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของประเทศ รวมทั้ง การท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อปัญหาเกี่ยวกับโรคภัยที่ประชากรในแต่ละประเทศประสบนั้นคือ สถานการณ์ โควิด-19 ที่มีแนวโน้มไปในทิศทางที่รุนแรงมากขึ้นในปัจจุบัน ทั้งที่แต่ละประเทศได้มีการป้องกันและมีมาตรการในการ ควบคุมที่เข้มงวด แต่ปัจจุบันกลับยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นในแต่ละประเทศ (ปิยธิดา เทพวงศ์. 2560)

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ถือเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ทางการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อกรอบแนวคิด และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในหลายประเทศทั่วโลก และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านอุปสงค์และ อุปทานทางการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีที่มาจากปัจจัยหลัก 3 ประการ ได้แก่ กระแสโลกาภิวัตน์ กับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ความคิดเชิงสร้างสรรค์กับการกำหนดนโยบายสาธารณะ และการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะปัจจัยที่หนึ่ง กล่าวคือ จากความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีที่ส่งผลให้ปัจจุบันมีการเชื่อมโยงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมทั้ง พฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนไปสู่สังคมความคิดสร้างสรรค์ ประเทศไทยถึงแม้ในปัจจุบันนี้อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวยังคงมีบทบาทสำคัญทั้งต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศและประชาชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ปัญหา ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวกระแสหลักและส่งผลต่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวมีหลายประเด็น เช่น การดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรมากเกินไป กิจกรรมท่องเที่ยวก่อให้เกิดมลพิษ ในหลายรูปแบบ ผู้ประกอบการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวซึ่งส่งผลกระทบต่อทรัพยากร และประการสำคัญ คือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้บริโภคมากกว่าเข้าไปศึกษาเรียนรู้จากแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ ไทยแลนด์ 4.0 เป็นความมุ่งมั่นที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยการเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม เปลี่ยนจากการ ขับเคลื่อนประเทศ ด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เปลี่ยนจากการเน้น ภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น ดังนั้น ประเทศไทย 4.0 จึงควรมีการเปลี่ยนวิธีการทำที่มีลักษณะ สำคัญ คือ เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบันไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและ เทคโนโลยี โดยเกษตรกรต้องก้าวทันและเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ ด้วยเหตุผลนี้นวัตกรรมจึงมีบทบาท ในสังคมไทยปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง (นิตา ชัชกุล. 2555)

สังคมโลกาภิวัตน์สารสนเทศจากสถานการณ์โควิด-19 สื่อต่าง ๆ ได้เกิดการท่างเห็นพระพุทธรูปศาสนาของ ประชาชนในสังคมไทย แต่ศรัทธาความเชื่อในหลักธรรมคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนา การปฏิบัติตนของพุทธบริษัท และการเผยแผ่หลักธรรมคำสั่งสอนอันเป็นเครื่องมือสำคัญในการกล่อมเกลาคิดใจของพุทธศาสนิกชนสังคมไทย ภายได้กระแสโลกาภิวัตน์ยังคงมีไม่เสื่อมคลาย จากสถานการณ์โควิด-19 ที่มีความรุนแรงขึ้นทุกวันจึงทำให้ ภาคการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยการประยุกต์หลักความเชื่อและนวัตกรรมมีบทบาทมากยิ่งขึ้นจากการที่กำลัง เผชิญกับวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรมและมีแนวโน้มเป็นสังคมปัจเจกมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็วที่ส่งผลให้พุทธบริษัทละเลยการประพฤติปฏิบัติตามแนวทางแห่งพุทธส่งผลให้สถาบันทางสังคมมีแนวโน้ม อ่อนแอ ขาดความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมทางสังคม ขาดการเอื้อเฟื้อ เอื้ออาทร การใช้ปัญญาแก้ไขปัญหา ตามหลักธรรมคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนามีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้ควมมีคุณธรรมและจริยธรรมของคนในสังคม เสื่อมถอย ซึ่งเป็นความเสียหายที่จะส่งผลกระทบต่อความมีระบบเป็นระเบียบเรียบร้อย ดึงงาม และสงบสุข ก่อให้เกิดการขาด

เสถียรภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ในอนาคต และความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสิทธิในชีวิต สิทธิในร่างกาย สิทธิในทรัพย์สิน และรวมทั้งสิทธิอื่น ๆ ที่มีผลโดยตรงต่อรัฐ และ ยังส่งผลกระทบต่อการทำงานที่เกี่ยวเนื่องเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการทำงานในวิถีเชิงต่าง ๆ ของระบบการส่งเสริม การท่องเที่ยวที่ภาครัฐได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น - สารสินธุ์ ที่ยังคงแก้ไขตามสถานการณ์ (บุญเพ็ง สิทธิวงษา. 2563)

จากการกล่าวมาทั้งหมดจะพบว่าความเชื่อและนวัตกรรมนั้นถือเป็นเรื่องที่ต้องนำมาประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์โควิด-19 มีความน่าสนใจที่ทำให้นโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในแหล่งท่องเที่ยวเป็นแนวทางใน การปฏิบัติที่มีความสัมพันธ์กับสภาพสังคมวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก และมีองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริม การประยุกต์ใช้ในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 ทางสังคมได้หลายด้าน และสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนของนักท่องเที่ยว และผู้ที่คอยประสานงานในแผนกต่าง ๆ ให้ได้รับความปลอดภัย จากเชื้อไวรัสโควิด-19 อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้ หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ ร้อยแก่น - สารสินธุ์ ซึ่งรวบรวมข้อมูลการประยุกต์ใช้เพื่อสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้ม การประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 ปัจจุบันที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้และการเสนอแนวทางแก้ไขต่อไปผลการวิจัยจะสามารถนำไปสู่แนวทางการ ประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 มีการพัฒนาอย่างแท้จริงและยั่งยืนโดยประสานกันนโยบายและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามนโยบายภาครัฐ เพื่อให้ภาพรวมของปัญหาและใช้เป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบาย การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น - สารสินธุ์ ในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น - สารสินธุ์
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบาย การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น - สารสินธุ์
3. เพื่อนำเสนอแนวปฏิบัติในการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น - สารสินธุ์

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ชุดข้อมูลการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น - สารสินธุ์
2. ได้ชุดข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบาย การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น - สารสินธุ์

3. ได้แนวปฏิบัติในการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีด้านหลักความเชื่อ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525) ให้ความหมายไว้ว่า “เชื่อ” หมายถึง เห็นตามด้วย มั่นใจ และไว้ใจ

ฐาปนี เสงสนันกุล (2549) กล่าวว่า ความเชื่อ คือ การยอมรับนับถือว่าเป็นความจริง หรือมีอยู่จริง การยอมรับหรือการยึดมั่นนี้อาจมีหลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้หรืออาจไม่มีหลักฐานที่จะพิสูจน์สิ่งนั้นให้เห็นจริงได้

อาหมัดอัลซารีย์ มูเก็ม (2559) กล่าวว่า ความเชื่อ หมายถึง การยอมรับที่แสดงถึงความจงรักภักดี ความศรัทธาและการยอมรับในอำนาจเร้นลับอื่น ๆ

2. แนวคิดและทฤษฎีด้านนวัตกรรม

Rogers (2003) ระบุว่า นวัตกรรม หมายถึง ความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิมและทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงาน

Hughes (1987) กล่าวว่า นวัตกรรมเป็นการนำเอาวิธีการใหม่มาปฏิบัติหลังจากที่ได้ผ่านการทดลองและได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแล้วและมีความแตกต่างจากการปฏิบัติเดิมที่เคยปฏิบัติมา

Nord and Tucker (1987) อธิบายว่า นวัตกรรม หมายถึง ขบวนการเสนอสิ่งใหม่ที่ใหม่อย่างแท้จริงสู่สังคม โดยการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ความเชื่อ ตลอดจนระบบค่านิยมรูปแบบเดิม ๆ ของสังคมอย่างสิ้นเชิง

3. แนวคิดและทฤษฎีด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative tourism) บัญญัติขึ้นเป็นครั้งแรกโดยคริสปิน เรย์ มอนด์ (Crispin Raymond) และ เกร็ก ริชาร์ด (Greg Richards) ในปี พ.ศ. 2543 ในความหมายที่เฉพาะเจาะจงว่าเป็นการท่องเที่ยวประเภทหนึ่ง

Richards and Raymond (2000) ได้ร่วมกันกำหนดคำนิยามของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ว่า “การท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้พัฒนาศักยภาพผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างจริงจัง”

สุดสันต์ สุทธิพิศาล (2555) ได้ให้นิยามของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นการท่องเที่ยวที่ประกอบไปด้วยกระบวนการ “ต่อยอด เพิ่มค่า หาจุดต่าง สร้างสรรค์และ แบ่งปันชุมชน” โดยต่อยอดจากทรัพยากรหรือทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชน ด้วยการเพิ่มค่าหรือเพิ่มมูลค่าบนฐานเอกลักษณ์ความเป็นไทยและหาจุดต่างด้วยการสร้างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มีความแปลกใหม่

ยูเนสโก (UNESCO. 2007) ให้นิยามของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจะมีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เรียนรู้และรับประสบการณ์ตรง ซึ่งมีอยู่และเป็นอยู่จริงในชุมชนนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านศิลปะ มรดกทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต หรือวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน โดยชุมชนจะเป็นผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในมิติของการเรียนรู้และการทดลองปฏิบัติ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชนผ่านการเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเหล่านั้น อย่างไรก็ตาม ชุมชนจะต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่าง

การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของการท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับทั้งในเชิงเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

สุดแดน วิสุทธิลักษณ์ และคณะ (2556) ได้นิยามคำว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตามนิยามของ ริชาร์ดส์และเรย์มอนด์ (Richards and Raymond. 2000) คือ การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งเกิดขึ้นเพื่อรองรับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไป โดยเปิดโอกาสให้กับนักท่องเที่ยวได้พัฒนาศักยภาพและการสร้างสรรค์ของตนผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ด้วยประสบการณ์จริง

จากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า การยอมรับนับถือว่าเป็นความจริงหรือมีอยู่จริง การยอมรับหรือการยึดมั่นนี้อาจมีหลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้หรืออาจไม่มีหลักฐานที่เพียงพอที่จะพิสูจน์ให้เห็นจริงได้ การปฏิบัติหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาเป็นการท่องเที่ยวที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เรียนรู้และรับประสบการณ์ตรง ซึ่งมีอยู่และเป็นอยู่จริงในชุมชนนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านศิลปะ ฆราวาสทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต หรือวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน โดยชุมชนจะเป็นผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในมิติของการเรียนรู้และการทดลองปฏิบัติ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชนผ่านการเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเหล่านั้น โดยการนำหลักความเชื่อต่าง ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้สำหรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่รอยแค้น – สารสินธุ์ อย่างมีประสิทธิภาพ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัทชลิดา บุตรดีวงศ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนแสนสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนแสนสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก

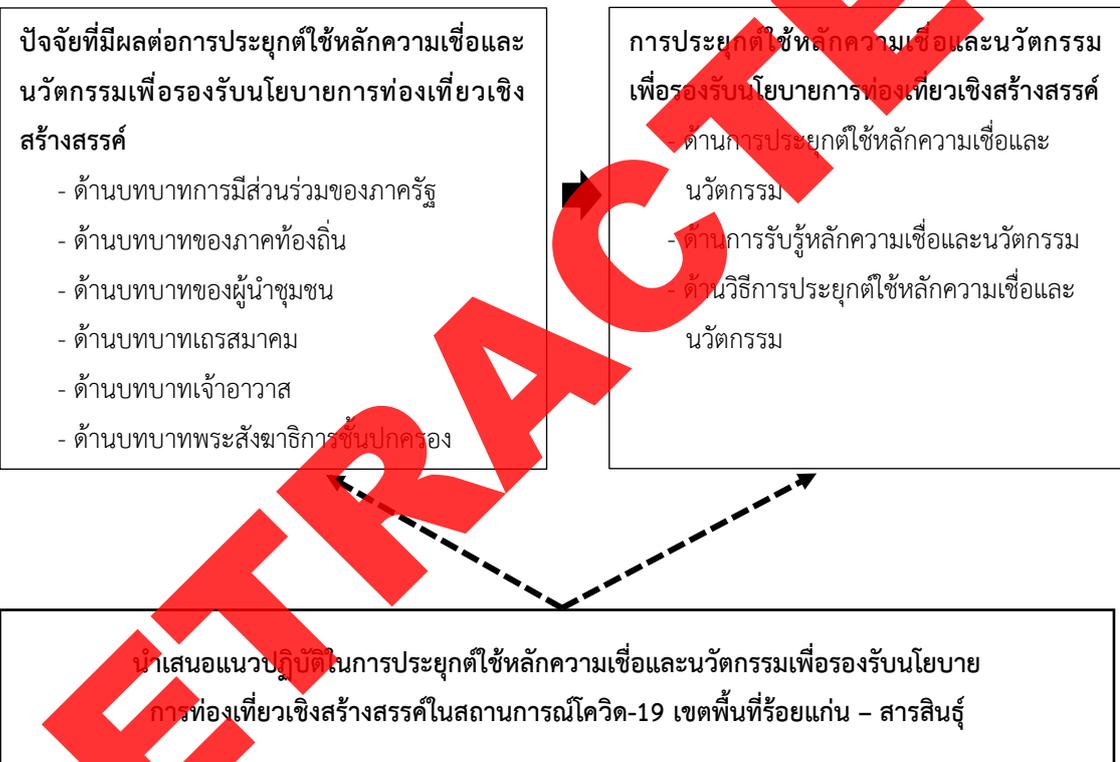
วารุณี กุศลรัตน์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านนวัตกรรมทางธุรกิจส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ประเภทบริการ) จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับนวัตกรรมทางธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประเภทบริการ ในภาพรวมจัดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

สรโรชา ออมพงษ์มงคล (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในมิติความจริงแท้และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษา: เมืองมัลลิกา ร.ศ. 124 จังหวัดกาญจนบุรี จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการของเมืองมัลลิกา มีข้อเด่นในด้านของการจัดการองค์กรและการควบคุม แต่ยังคงขาดการจัดการด้านการวางแผนและการเป็นผู้นำ เนื่องด้วยเมืองมัลลิกาดำเนินกิจการด้วยการจัดการแบบครอบครัวที่อยู่กันด้วยความเข้าใจ ทำให้สามารถดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย

ธนาวัต ปิ่นประชานันท์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์อุรุกรลาโวจในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ทรัพยากรที่โดดเด่น คือ ป่าชายเลน อ่าวสังกาอู้อ่าวพร้าว ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ประเพณีลอยเรือ ภาษาอุรุกรลาโวจ เครื่องมือประมงพื้นบ้านและทักษะทางทะเล เป็นต้น 2) ความต้องการของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวต้องการกิจกรรมที่ต้นได้ลงมือทำร่วมกับคนในชุมชน และมีกิจกรรมที่หลากหลาย และ 3) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ได้รับคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิว่าเป็นกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ

วิลาสินี ธนพิทักษ์ และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อเรียนรู้ นวัตกรรมฝายมีชีวิตจากภูมิปัญญาชุมชนตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ผลจากการดำเนินการวิจัย เชิงปฏิบัติการพบว่า 1) ชุมชนศึกษาเรียนรู้ร่วมกันในการสำรวจ วางแผน โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ (PDCA) และสร้างเส้นทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อเรียนรู้นวัตกรรมฝายมีชีวิตจากภูมิปัญญาชุมชนตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัด พัทลุง 2) ชุมชนสามารถพัฒนาศักยภาพความพร้อมของตนเองในการจัดการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์เพื่อเรียนรู้นวัตกรรมฝายมีชีวิต และสามารถเป็นต้นแบบในการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นกรวิจัยเชิงสำรวจ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปอาศัยในเขตพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวนทั้งหมด 4,019,437 คน

กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยการตอบแบบสอบถาม เป็นกลุ่มประชาชนผู้มีอายุ ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์ จำนวน 400 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยพิจารณาจากความสามารถในการให้ความรู้ และประสบการณ์ ประกอบด้วย ข้าราชการ องค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ จำนวน 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ และแบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถาม ที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยวิจัย ซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์ ประกอบด้วยประชาชนใน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจง เกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนและวิธีเก็บ รวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย 2) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้าง แบบสอบถาม และทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอผู้นำชุมชนแต่ละชุมชนเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ 4) แจกจ่ายและเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 5) รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบาย จากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติในการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการ สัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล แจ้งวัตถุประสงค์ของการ สัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์ จำนวน 40 คน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามหลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการ วิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรม เพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์ โดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล 2) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยที่มี ผลต่อการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์

โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์ นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล และ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การนำเสนอแนวปฏิบัติในการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรณข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ 1) การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอแนวปฏิบัติในการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์ และ 2) วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิดในการนำเสนอแนวปฏิบัติในการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น - สารสินธุ์

ผลการวิจัย

1. การประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์

ผลการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์ สามารถสรุปดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์

การประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรม เพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านการรับรู้หลักความเชื่อและนวัตกรรม	3.04	0.52	ปานกลาง
ด้านการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรม	3.29	0.16	ปานกลาง
ด้านวิธีการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรม	3.03	0.31	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.12	0.28	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า มีการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์ (โดยรวม) อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{x} = 3.12, S.D.=0.28) โดยเรียงลำดับด้านมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรม (\bar{x} = 3.29, S.D.=0.16) ด้านการรับรู้หลักความเชื่อและนวัตกรรม (\bar{x} = 3.04, S.D.=0.52) และด้านวิธีการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรม (\bar{x} = 3.03, S.D.=0.31) ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์ สามารถสรุปดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์

ลำดับตัวแปร ที่ได้รับการคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	p- value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	.661	.096		6.868	.000	.472	.850
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X ₁)	.200	.171	.386	1.171	.242	-.136	.535
ด้านบทบาทของภาคท้องถิ่น (X ₂)	.206	.032	.420	10.650	.000*	.275	.399
ด้านบทบาทของผู้นำชุมชน (X ₃)	.103	.018	.441	5.683	.317	.067	.138
ด้านบทบาทเกษตรกร (X ₄)	.403	.025	.178	2.720	.007*	.019	.115
ด้านบทบาทเจ้าอาวาส (X ₅)	.217	.170	.090	.274	.002*	-.288	.382

SE_{est} = ±.07643 R = .898; R² = .806; Adj. R² = .803; F = 271.526; p-value = 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านบทบาทเกษตรกร (X₄) ด้านบทบาทเจ้าอาวาส (X₅) และด้านบทบาทของภาคท้องถิ่น (X₂) มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .403, .217 และ .206 ตามลำดับ

3. นำเสนอแนวปฏิบัติในการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีการสื่อสารให้มีการรับรู้ถึงกระบวนการในขั้นตอนการกำหนดนโยบายในการตัดสินใจ การวางแผนงานในการแก้ไขปัญหา การจัดทำร่างนโยบายเสนอแนะกลยุทธ์ในการดำเนินนโยบาย มีการชี้แจงการรับรู้ในการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติร่วมกันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีการชี้แจงจัดประชุม สร้างความเข้าใจในการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรม และการทำความเข้าใจในการประเมินและติดตามนโยบาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้วิเคราะห์ประเมินผลนโยบายได้อย่างสอดคล้องกับพลวัตที่ทวีความซับซ้อนในสถานการณ์ปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย

แนวปฏิบัติที่สำคัญในการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 เขตพื้นที่ร้อยแก่น – สารสินธุ์ คือการวางแผน การกำหนดนโยบาย รวมถึงการสื่อสารให้มีการรับรู้ถึงกระบวนการในขั้นตอนการกำหนดนโยบาย การลงมือปฏิบัติด้วยการวางแผนในการแก้ไขปัญหา เสนอแนะกลยุทธ์ในการดำเนินนโยบาย ตลอดจนการทำความเข้าใจในการประเมินและติดตามนโยบาย สอดคล้องกับงานวิจัยของวิลาสินี ธนพิทักษ์ และคณะ (2561) ที่ระบุว่า การที่ชุมชนตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง เรียนรู้ร่วมกันในการสำรวจ วางแผน โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุง ทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาศักยภาพความพร้อมของตนเองในการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมฝายมีชีวิตได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สโรชา อมรพงษ์มงคล (2561) ที่ระบุว่า การจัดการด้านการวางแผนเป็นสิ่งทีกรจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในมิติความจริงแท้และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของเมืองมลลิกา ร.ศ. 124 จังหวัดกาญจนบุรี ขาดหายไป

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1.1 การประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรม หรือการประยุกต์ใช้ที่มีภาคีเครือข่าย หรือหน่วยงานของรัฐ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย วัฒนธรรมจังหวัด ที่ใกล้ชิดกับกลุ่มนักท่องเที่ยวมากกว่าหน่วยงานอื่น ซึ่งพร้อมที่จะช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินนโยบายของทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 แนวปฏิบัติในการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ควร มีแบบแผน นโยบาย ที่มีความชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อประชาชน หรือนักท่องเที่ยวกลุ่มต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาในเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์ถึงรูปแบบวิธีการ และนำแบบแผนที่มีโครงสร้างที่ชัดเจน ประกอบกับการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในสถานการณ์โควิด-19 ในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

2.2 ควรศึกษาการประยุกต์ใช้หลักความเชื่อและนวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในสถานการณ์โควิด-19 โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งองค์กรท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคีเครือข่าย ต่าง ๆ อย่างมีแบบแผน โครงสร้างตามนโยบายสาธารณะที่รัฐกำหนด และความสามารถในเข้าถึงการรับบริการของนักท่องเที่ยวและประชาชนในครั้งต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัย นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความเอาใจใส่ในงานการให้คำปรึกษาและมีเมตตาอย่างยิ่งของ
ที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำตรวจแก้ข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ที่สุด ขอขอบคุณสถาบันภาษาบัณฑิตศึกษา
ที่ได้ช่วยแปลบทความภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความเมตตากรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง ขออนุโมทนา
ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

รายการอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- ฐาปนี เสงสนั่นกุล. (2549). พิธีกรรมและความเชื่อท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แสงดาว.
- ณัทชลิดา บุตรดีวงศ์. (2561). การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษ
ที่ 21 ของโรงเรียนแสนสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก
- ธนาวดี ปิ่นประชาพันธ์. (2564). การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมกลุ่มชาติ
พันธุ์อุรุกรลาโวจในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิตา ชัชกุล. (2555). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- บุญเพ็ง สิทธิวงษา. (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายแผน
ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรธานี.” วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 9(2):
636-646.
- ปิยธิดา เทพวงศ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการให้บริการสารสนเทศที่สนับสนุนการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย :
กรณีศึกษาห้องสมุดคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระมหาธีรราช ธรรมหาโส. (2557). พระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : บริษัท
อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- วารุณี กุศลธนาวิจิตตรา. (2560). ปัจจัยด้านนวัตกรรมทางธุรกิจส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม (ประเภทบริการ). วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารเทคโนโลยี.
วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิลาสินี ธนพิทักษ์ และคณะ. (2561). รายงานผลการวิจัยการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรม
ฝ่ายมีชีวิตจากภูมิปัญญาชุมชนตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง. สงขลา : มหาวิทยาลัย
ทักษิณ.

- สุโรชา อมรพงษ์มงคล. (2561). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในมิติความจริงแท้และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษา: เมืองมัลลิกา ร.ศ.124 จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมรดกวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วิทยาลัยนวัตกรรมการบริหาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุดแดน วิสุทธิลักษณ์ และคณะ. (2556). คู่มือการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.
- สุดสันต์ สุทธิพิศาล. (2555). การท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อาหมัดอัลซารีย์ มูเก็ม. (2559). ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ ที่มีความสัมพันธ์ต่อวิถีชีวิตของชนกลุ่มชาติพันธุ์เขมรบนพื้นที่บ้านจารย์ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์. ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาบัณฑิตอาสาสมัคร วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Hughes, R.L. (1999). *Leadership : Enhancing the Lessons of Experience*. 3rd ed. Boston : McGraw-Hill.
- Nord, W. R., & Tucker, S. (1987). *Implementing Routine and Radical Innovations*. New York : Lexington Books.
- Richards, G., & Raymond, C. (2000). "Creative Tourism." *ATLAS News*. 23: 16- 20.
- Rogers, E. M. (2003). *Diffusion of innovations*. 5th ed. New York : The Free Press.
- UNESCO. (2007). *A Training Manual for Heritage Guides Tourism at Cultural Heritage Sites in Asia Cultural Heritage Specialist Guide Training and Certification Programme for UNESCO World Heritage Sites*. Macao: UNESCO and Institute for Tourism Studies (IFT), Macao SAR.